

CODA

Breekbaar – meer dan 40 sculpturen en installaties van kwetsbare materialen

In een maatschappij waarin barsten steeds zichtbaarder worden en een stevige basis niet langer vanzelfsprekend is, hebben breekbaarheid en kwetsbaarheid vele vormen en verschijningen. Ongerustheid en zorgen over onze leefomgeving en veiligheid zijn van invloed op de menselijke conditie en weerbaarheid. De tentoonstelling *Breekbaar*, tot en met 2 februari 2025 te zien in CODA Museum Apeldoorn, neemt beeldende kunst gemaakt van kwetsbare materialen als keramiek, porselein, glas, gips, eierschalen en spiegels als uitgangspunt om te reflecteren op de grote kwesties van onze tijd.

Een aantal kunstenaars in *Breekbaar* stelt met en in hun werk kritische vragen over politieke spanningen en de ontheemding van mensen, terwijl anderen hun eigen kwetsbaarheid en belevingswereld centraalstellen. Een belangrijke gemene deler is experimenteel en uitdagend materiaalonderzoek waarbij de grenzen opgezocht en verlegd worden en de spanning soms zo hoog oploopt dat het kunstwerk letterlijk kan breken of barsten. Tentoonstellingspartner: Europees Keramisch Werkcentrum (EKWC).

Breekbaar

(01.09.2024 t/m 02.02.2025)
www.coda-apeldoorn.nl/breekbaar

Deelnemende kunstenaars

Gijs Assmann, Tim Breukers, Koos Buster, Elise 't Hart, Olivier van Herpt, Hella Jongerius, Susanne Khalil Yusef, Hans van Koolwijk, Vytautas Kumža, Emmie Liebregts, Jelle Mastenbroek, Tilmann Meyer-Fajé, Noor Nuyten, Alexandra Phillips, Maria Roosen, Rafaël Rozendaal, Sarah van Sonsbeeck, Geng Xue

De verstilling verbeeld

Hoe wij als mens tijd en ruimte ervaren is het centrale thema in het werk van Marcel van Hoef. 'Het zijn archetypische thema's in de schilderkunst door de eeuwen heen. In schaduwen en reflecties ervaar je het passeren van de tijd. Beide zijn zichtbaar, maar niet materieel. Dat vind ik als schilder interessant.'

Is kunst jou met de paplepel ingegeven?

'Mijn jeugd speelde zich af in een klein dorp bij Weert waar ik opgroeide als enig kind van hardwerkende ouders die nooit in galleries en musea kwamen. Dat was een onbekende wereld. Van jongs af aan was ik altijd aan het tekenen. Het talent werd gezien en gestimuleerd op de middelbare school. Een autonome kunststudie zagen mijn ouders niet zitten, dus het werd de lerarenopleiding Tekenen, Handvaardigheid en Kunstgeschiedenis in Tilburg. Als 17-jarige kwam ik in een voor mij vreemde omgeving waar het alleen over kunst ging en je iedere dag ook dingen mocht maken. Een openbaring, en dat wilde ik voor altijd.'

Reizen is belangrijk voor jouw werk. Wat brengt dit jou?

'Het besef dat niets blijft wat het is, vormt een rode draad in de inhoudelijke keuzes en ontwikkeling van mijn beeldtaal als schilder. Sporen van tijd in het landschap, van geschiedenis groot en klein leidden tot een eerste belangrijke werkreis naar Berlijn, een jaar na de val van de Muur. Ik ben daar dertien jaar achter elkaar minstens twee weken per jaar naartoe gegaan om de veranderingen in de stad te volgen. Daarna volgden vele reizen naar gebieden waar politieke, religieuze, economische en sociale kwesties ook zichtbaar werden in veranderingen in het landschap. Reizen naar China, Centraal-Azië en later specifiek naar metropolen als Hong Kong, Tokyo, Dubai en Beijing zijn daarbij van groot belang geweest. De zichtbare invloed van vele culturen in het stedelijke landschap die al dan niet worden gekoesterd of weggepoetst vind ik altijd heel boeiend.'

Interview met Marcel van Hoef

Ripple, 2020, 150 x 65 cm, eitempera op linnen

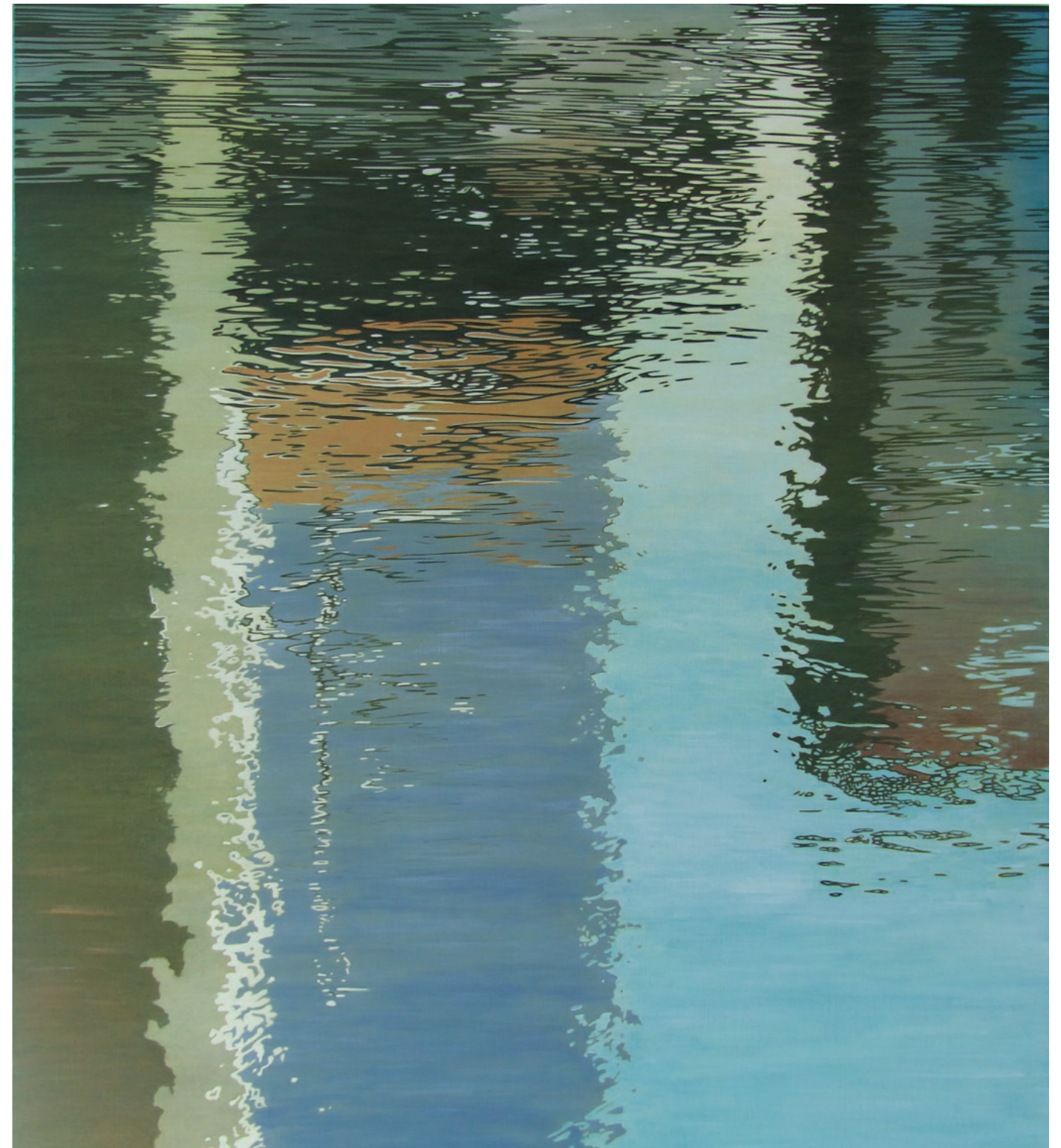
Forest Reflection VI, 2024, 80 x 80 cm, eitempera op linnen

Hoe karakteriseer jij jouw werk?

'Ik verbeeld verstillend en wil schilderijen maken die uitnodigen om telkens opnieuw te bekijken. De kop boven een eerste artikel in een gekend landelijk kunsttijdschrift, *Kunstbeeld*, uit 1993 was "Schilderen tegen het zappen". Die kop is in feite nog steeds van toepassing op mijn werk. We leven in een tijd waarin iedereen steeds oppervlakkiger en vluchtiger informatie en afbeeldingen tot zich neemt. Mijn werk vormt daar een reactie op. Zowel als kunstenaar als in mijn dagelijks leven probeer ik aandacht en verwondering te koesteren. In ons tijdperk waarin alles raast en we constant worden blootgesteld aan belachelijk veel prikkels is dat niet eenvoudig.'

Hoe wil je dit laten zien?

'De onderwerpen van mijn schilderijen zijn niet spectaculair, maar focussen op alledaagse zaken als het spel van licht en schaduw in een bos of tuin, of de beweging in een wateroppervlak. In de fotografie zijn dit veelgebruikte onderwerpen. Ik maak op mijn werkreizen foto's als bronmateriaal. Door motieven uit deze bronfoto's uit te werken in schilderijen die ik opbouw uit talrijke lagen eitempera, ontstaat er een beeld dat ondanks het realisme afwijkt van de fotografie. Het subtiele reliëf in de huid van de verf, de transparante lagen en het fluwelige, zachte en matte oppervlak zijn hierbij essentieel. Ook in de uitwerking van details ga ik niet zo ver als schilders die fotografisch realistisch werken. Bij mij blijft het een geschilderde impressie.'

Ripples, 2024, 120 x 100 cm, eitempera op linnen

Is er een reis bepalend geweest voor jouw werk?

'Tot enkele jaren geleden vormden het stedelijke landschap, architectuur en geconstrueerde natuur mijn hoofdonderwerp en water kwam in mijn werk heel vaak voor. Zwembaden, bassins, de zee, waardoor ik beweging of juist roerloze reflecties kon schilderen die net als de schaduwen een specifiek moment verbijzonderen. Op werkreis in Beijing in 2018 besloot ik om bronfoto's te maken van alleen het wateroppervlak zelf. Dus de architectuur werd opeens geschilderde reflectie. Dat was een gewaagde stap. De beeldtaal van mijn schilderijen veranderde enorm.'

Foto: Marcel van Hoef

Bridge, 2024, 120 x 100 cm, eitempera op linnen, 2024, particuliere collectie

Flow, 2022, ø 120 cm, eitempera op paneel

Wat hield die verandering vooral in?

'Het spel tussen echt en onecht is nu in mijn schilderijen een hoofdmotief. Daarmee sluit mijn werk ook aan op de actualiteit in de maatschappij. Ik ben wars van politiek geëngageerd pamflettisme in de kunst, maar wil wel dat mijn werk zich verhoudt tot de tijdgeest. Rust, aandacht en verstillung zijn momenteel immers populaire zoektermen op velerlei gebied. Je kunt het zien als een tegenhanger of escapisme, een inhoudelijk stijkenmerk van de romantiek.'

Kun je nog een bepalend moment omschrijven uit jouw carrière?

'Sinds een bezoek aan eeuwenoude tuinen te Kyoto in 2019 ben ik in de ban van het patroonmatige van details in de natuur. In mijn recente werk zijn er nu twee inhoudelijke lijnen die ik naast elkaar ontwikkel. Enerzijds de perspectivisch ruimtelijke landschappen van tuinen en bossen, en anderzijds een serie waarin ik inzoom op de nabije natuur met reflecties in water en andere materialen.'

Tekst: Ilse Knol